GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 183. *Vinerĭ, 21 Augustŭ (2 Septemvre).* 1887.

Brașovŭ, 20 Augustŭ 1887.

Curêndŭ au uitatŭ foile ungurescĭ de miseria financiară și economică de care sufere țéra, de destrăbălarea în administrațiă și de neajunsurile în justițiă, precum și de alte multe și marĭ rele, de carĭ mai astăprimăvéră erau pline colónele lorŭ.

Acum, după ce d-lŭ Tisza, actualulŭ conducĕtorŭ alŭ ministerului de finanțe, a isbutitŭ sĕ mai acopere momentanŭ printr'unŭ nou împrumutŭ golurile din cassele statului, și dupăce poporațiunea o mai póte duce încă de pe o ḍi pe alta dândŭ cea mai mare parte din produsul muncei sale ḍilnice perceptorilorŭ și esecutorilorŭ de dare, pressa unguréscă are rĕgazŭ de a se ocupa érășĭ cu tótă inima de grandiósele ei planurĭ de maghiarisare.

Intre altele se folosescŭ ḍiarele ungurescĭ de incidentulŭ venirei Maiestății Sale în Ardealŭ, spre a cânta imnurĭ și a aduce osanale maghiarismului violentŭ. Se'mbată Ungurii înșișĭ cu apă rece. Tóte le aparŭ érășĭ într'o lumină fantastică, ca și când amŭ fi în ajunulŭ unei desĕvêrșite metamorfosărĭ. Totŭ ce trăesce și cresce la căldura sórelui, care scaldă în lumina sa câmpurile, văile și munții acestorŭ țĕrĭ, este maghiar și numai maghiarŭ.

Și lucru naturalŭ, că și celŭ ce domnesce în mijloculŭ acestui micŭ globŭ maghiarŭ alŭ fantasiei scriitorilorŭ ungurĭ, maghiarŭ trebue sĕ fiă și elŭ din crescetŭ până în talpĭ.

Maghiarŭ e și Kossuth, și încă ce maghiarŭ! Maghiarŭ generosŭ și genialŭ, care „viéța lui și tóte tesaurele minții și inimei lui le-a dăruitŭ Maghiarilorŭ, acelorŭ Maghiarĭ carĭ — după cum asigură foile ungurescĭ — toțĭ trăescŭ în spiritulŭ lui. Adevĕratŭ că idolulŭ Kossuth face o escepțiune, căcĭ trăesce departe de globulŭ ungurescŭ încălḍindu-se la sórele libertății italiane. Pentru aceea însĕ nu încetéză de a fi marele Ungurŭ, „alŭ cărui chipŭ este întipăritŭ în inimile tuturorŭ Maghiarilorŭ“. Elŭ trăesce acolo în streinătate, retrasŭ și mâniosŭ asupra aceluia, pe care îlŭ sĕrbătorescŭ aḍĭ foile ungurescĭ ca pe celŭ dintêiu Maghiarŭ.

Curiosŭ jocŭ alŭ fantasiei, care póte sĕ'npreune douĕ polurĭ atâtŭ de contrare! Dér ce configurațiune nu este posibilă în caleidescopulŭ roșu-albŭ-verde?

Unulŭ din organele cele mai de frunte ale oposiției ungurescĭ, „Pesti Naplo“ dela 18 Augustŭ a. c., sĕrbătorindŭ ḍiua nascerii monarchului nostru, face următórea caracteristică descriere a sentimentelorŭ maghiare, de care pretinde a fi condusŭ Maiestatea Sa:

„Ca Maghiarŭ — ḍice Pesti Naplo“ — monarchulŭ este mai maghiarŭ decâtŭ antecesorii sĕi. Posițiunea și egemonia națiunei maghiare în Ungaria o recunósce. Ba o promovéză chiar. Agitațiunea naționalităților nu o protegiază nicăerĭ în țéră. Este mirare, décă unŭ asemenea domnitorŭ cuceresce din anŭ în anŭ totŭ mai multŭ inimile și este celŭ mai poporalŭ rege dela Matia încóce? Și décă regele Franciscŭ Iosifŭ și națiunea maghiară s'au apropiatŭ așa de tare unulŭ de altulŭ, încâtŭ nu mai esistă între dênșii nicĭ măcar urmă de neînțelegere, atuncĭ e speranță că înțelegerea lorŭ va deveni și mai complectă. Douĕ marĭ dorințe apasă inima națiunei maghiare: Regele sĕ aibă curte maghiară și regimentele ungare sĕ pótă fi în armată maghiare cu oficerĭ maghiarĭ.“

Nouĕ nu ne compete a intra în critica acestei descrierĭ, căcĭ este vorba într'însa de capulŭ statului, care — după noi — nu póte aparținé nicĭ unei partide, ci trebue sĕ stea susŭ peste tóte partidele, ba care — după noi — nu póte fi nicĭ măcarŭ omulŭ specialŭ alŭ unuia dintre popórele ce constituescŭ acestŭ statŭ. Nu póte fi numai maghiarŭ, orĭ numai românŭ, orĭ numai germanŭ, orĭ numai slavŭ, ci trebue sĕ fiă deopotrivă maghiarŭ ca și românŭ, ca și germanŭ și ca și slavŭ.

Acésta ar resulta chiarŭ din cuvintele fóiei ungurescĭ amintite, care în acelașĭ articulŭ ḍice despre acelașĭ monarchŭ: „In constituțiune este lealŭ, este gelosŭ pe drepturile sale suverane, dér drepturile popórelorŭ nu le vatĕmă, ci le apĕră“.

Décă acesta este chemarea capului statului, atuncĭ nu înțelegemŭ cum vine fóia unguréscă sĕ pretindă dela dênsulŭ sĕ se identifice cu marele Maghiarŭ „expatriatŭ“ și sĕ lucreze în spiritulŭ lui, pentru ca Ungaria sĕ se rupă de Austria și sĕ devină unŭ domeniu independentŭ și esclusivŭ alŭ clicei domnitóre maghiare.

Dér nu credemŭ, că „Pesti Naplo“ precum și celelalte foi ungurescĭ, carĭ mai alesŭ de unŭ timpŭ încóce variază mereu tema despre sentimentele maghiare ale capului statului, suntŭ așa de sigure despre ceea ce scriu. Nu credemŭ, că în adevĕrŭ ele se aștéptă sĕ véḍă pe capulŭ statului urmărindŭ aceeașĭ politică ce o urmărea odinióră adoratulŭ lorŭ exdictatorŭ dela Turinŭ și sĕ facă cum doresce voinicosulŭ fișpanŭ dela Sighișóra, care cu ocsiunea adunării generale a Kulturegyletului în Sepsi-Șân-Georgĭ a esclamatŭ cu patosŭ: „Focŭ și sabiă celorŭ ce nu vorŭ sĕ recunóscă, că a nóstră e cultura și istoria ei, ale nóstre apele și pădurile, administrația și justiția, limba în oficii și afară de oficii; focŭ și sabiă celorŭ ce nu recunoscŭ că noi suntemă domnĭ aci, ér ceilalțĭ suntŭ sclavĭ, sânge stricatŭ și amestecatŭ cu Dacĭ, Goțĭ, Gepiḍĭ, Avarĭ și alte soiurĭ afurisite de ómenĭ, carĭ nu suntŭ accesibilĭ pentru cultură, nicĭ bunŭ pentru altă trébă, decâtŭ a ne face drumurĭ, a ne lucra moșiile și a ne păḍi oile...“

Dér este metodă în espectorările pressei ungurescĭ. Ele credŭ că ne vorŭ spăria cu gogorițe, ca sĕ ni se pară că acum amŭ ajunsŭ la códa veacului când nu ne-a mai rĕmasŭ alta, decâtŭ ca sĕ ne facemŭ simbriașii magnațilorŭ ungurĭ și sĕ fimŭ fericițĭ décă ne vorŭ suferi sĕ le sărutămŭ pulpanele dela atilă.

Cine nu vede însĕ câtă hĕbĕuciă este în acéstă agitațiă sistematică a adversarilorŭ neamului nostru? Orĭ dóră nu este hĕbĕuciă a crede că aḍĭ se potŭ întêmpla minunĭ, care sĕ 'ntórcă lumea pe dosŭ?

Fiă liniștițĭ cei dela „Pésti Naplo:“ noi Românii nu suntemŭ de erĭ nicĭ de alaltaerĭ aicĭ și nu este aḍĭ putere omenéscă, care sĕ facă sĕ ne lépĕdămŭ de ființa nóstră românéscă.

Vomŭ ḍice dér conaționdlilorŭ noștri: Susŭ inimile și nu șovăițĭ în lupta pentru egala îndreptățire, căcĭ victoria finală de sigurŭ a nóstră este.

Cestiunea bulgară.

După cum comunică o telegramă din Constantinopolŭ, **Austria** a declaratŭ, că misiunea generalului Ehrenrolh în Bulgaria este contrară tractatului dela Berlinŭ. In urma acestei declarații, Pórta a cerutŭ Rusiei unŭ mijlocŭ mai practicŭ pentru soluțiunea crisei bulgare. De altă parte **Italia**, **Anglia** și **Austria** povățuescŭ pe Pórtă sĕ recunóscă pe prințulŭ Ferdinand de Coburg ca principe alŭ Bulgariei.

O telegramă din Sofia raportéză, că d-lŭ Stambuloff a declinatŭ misiunea de a forma unŭ cabinetŭ, și a și povățuitŭ pe principe sĕ congedieze suita sa compusă din streinĭ și s'o înlocuiască cu Bulgarĭ. Maiorulŭ Vinaroff a refusatŭ sĕ fiă adjutantulŭ principelui Ferdinand; actualmente ex-secretarulŭ principelui Alexandru ocupă acéstă funcțiune.

In Odessa se pretinde, că numitulŭ Agiev, vechiŭ amploiatŭ la poștă, ar fi plecatŭ în Serbia însoțitŭ de 50 emigrațĭ bulgarĭ, cu scopŭ de a pĕtrunde în urmă în Bulgaria și de a provoca revolte.

Mobilisarea în Francia.

Ḍiarulŭ »Figaro« din Parisŭ a publicatŭ în tóte amĕruntele lui planulŭ și programulŭ mobilisărei corpului 17 de armată francesŭ. Acestŭ planŭ și programŭ a fostŭ reprodusŭ de pressa europénă, mai alesŭ de cea germană, după »Figaro«. Din causa acésta ministrul de rĕsboiu din Francia a comunicatŭ tuturorŭ ḍiarelorŭ o notă, că indiscrețiunea comisă de ḍiarulŭ »Figaro«, privitóre la mobilisarea corpului alŭ 17-lea de armată, nu va avé nicĭ o influență din punctulŭ de vedere alŭ resultatului acestei esperiențe, deórece mobilisarea a și începutŭ.

Tótă pressa francesă comentéză acéstă indiscrețiune comisă de »Figaro« și cerŭ anchetarea faptului și pedepsirea vinovatului cu tótă rigorea legei.

»Journal des Débats« anunță, că ancheta s'a și începutŭ și ḍice că ea va fi una din cele mai severe și mai seriόse din câte s'au făcutŭ în asemenea ocasiunĭ. Nu e greu, adauge acestŭ ḍiarŭ, de a afla cum s'a făcutŭ indiscrețiunea. S'au regăsitŭ la ministerulŭ de rĕsboiu cele 150 esemplare ale documentului litografiatŭ, dér se póte prea bine ca unŭ esemplarŭ sĕ fi fostŭ trasŭ deosebitŭ cu îngrijire și comunicatŭ lui „Figaro«.

Deschiderea esposițiunei din Craiova.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Craiova, 15 Augustŭ v. 1887.

Astăḍĭ, 15 Augustŭ v., ḍiua de Sântă-Măriă, s'a deschisŭ Exposițiunea economică și industrială a „Cooperatorilorŭ românĭ“, în urbea Craiova, la care se lucréză de doi anĭ. Acésta este a treia exposițiune a societății „Cooperatorilorŭ“. Cei carĭ au vĕḍutŭ cele douĕ exposițiunĭ de mai nainte, ținute una în Bucurescĭ, alta în Iașĭ, vorŭ puté face comparațiune între acésta și cele douĕ surorĭ ale ei, și vorŭ puté constata prin sine înșișĭ progresulŭ ce a făcutŭ industria română dela o exposițiune până la cealaltă.

Și nu mĕ îndoescŭ, că acésta se va vedé scrisŭ și publicatŭ de către cei competențĭ în ḍiarele cele marĭ din Capitala nóstră.

De asemenea vețĭ ceti felurite corespondențe trimise de aicĭ la numitele ḍiare, atâtŭ despre deschiderea, câtŭ și despre natura exposițiunei, precum și despre felurimea obiectelorŭ așeḍate într'ênsa.

Eu vĕ trimitŭ astăḍĭ o simplă expunere a deschiderei ei, după câte am vĕḍutŭ și după cum mĕ pricepŭ.

Fiindŭ astăḍĭ sĕrbătóre mare la lumea creștină de ritulŭ orientalŭ, și hramulŭ Bisericei catedrale de aicĭ, Sânta Liturghiă a fostŭ oficiată într'insa de către Prea Sânția Sa Episcopulŭ Râmnicului Ghenadie Enăceanulŭ, asistatŭ de preoții Bisericei și de doi diaconĭ, carele venise cu o ḍi mai nainte spre scopulŭ acesta, dela reședința Sa, la Craiova.

După terminarea Liturghiei s'a ținutŭ unŭ Te-Deum în biserică și s'au sfințitŭ stégurile diferitelorŭ secțiunĭ ale societății.

După aceea, Episcopulŭ în ornatulŭ sĕu bisericescŭ, cu preoțimea asistentă, cu steagurile și musica militară în frunte, urmatŭ de o mulțime imensă de poporŭ, avêndŭ înaintea sa pe membrii Comitetului Exposițiunei, au defilatŭ prin o parte din strada principală a orașului, până la localulŭ Exposițiunei.

Musica militară a începutŭ cu marșulŭ românescŭ „Aida“ și a terminatŭ cu „Deștéptă-te Române.“

Intrațĭ în localulŭ Exposițiunei, după încetarea chorului bisericescŭ, d. Butculescu, președintele Exposițiunei, a rostitŭ unŭ frumosŭ discursŭ de ocasiune, la care a rĕspunsŭ d. Primarŭ alŭ orașului, apoi d. N. Romanescu consiliarŭ alŭ primăriei și deputatŭ alŭ Craiovei la camera din Bucurescĭ.

D-lŭ Romanescu, unŭ tênĕrŭ talentatŭ și fórte zelosŭ în totŭ ce privesce Românismulŭ în genere, trecŭ în discursulŭ sĕu preste marginile Regatului, românŭ însĕ

pe têrêmulŭ economicŭ, bine înțelesŭ, ér nu pe celŭ politicŭ.

Solemnitatea deschiderei se terminâ cu „Mântuesce Dómne poporulŭ tĕu“ cântatŭ de chorulŭ catedralei și cu stropirea interiorului de cătră Episcopŭ.

Se înțelege de sine, că atâtŭ discursurile, câtŭ și rostirea numelui Suveraniloră noştri, prosperitatea muncei romęne etc. au fostŭ cu însuflețire aplaudate.

Prefectulŭ județului (Doljiu) încă a luatŭ parte, cu mai mulțĭ funcționarĭ din tótă tagma, nu însĕ în modŭ oficialŭ, pentru că întreprinderea este de inițiativă privată, protegiată numai de guvernŭ.

După cum se arată, Exposițiunea are sĕ fiă interesantă, deși nu suntŭ încă deplinŭ gata și multe obiecte nu suntŭ încă arangiate. Printre cele arangiate se vĕdŭ multe lucrurĭ, eșite din mânĭ de Românĭ și Române, de o perfecțiune și finețā încâtŭ nu lasă multŭ de doritŭ.

Décă e de criticatŭ ceva, și ce nu se póte în lume critica, apoi mie unuia nu-mĭ place expunerea Vinerei prea desbrăcată, din punctŭ de vedere alŭ pudórei și, décă voițĭ, chiar alŭ moralei publice, tocmai în fața intrării în exposiții, unde nu intră numai ómenĭ maturĭ, ci și copii și copile, ér la piciórele ei unŭ strengariu neapolitanŭ cu pipa în gură. Destulŭ suntemŭ de sensualĭ, nu este trebuință a mai provoca sensualitatea în cei încă inocențĭ.

Apărerea obiecteloră este scrisă în 4 limbĭ: românesce, frânțuzesce, englesesce și nemțesce. In locŭ de englesesce, era mai bine sĕ se fi scrisŭ italienesce, căcĭ Italienĭ suntŭ mulțĭ p'aicĭ, ér Englesĭ mai de locŭ.

Prețulŭ întrării a fostŭ la deschidere 3 lei; în alte ḑile 1 leu, ér Dumineca și sĕrbătórea 50 b nĭ.

Unŭ visitatorŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Din **Voila** ni-se trimise o corespondență, alŭ căreia autorŭ ne descrie impresiunile unei călĕtorii făcute în comuna **Jlimbavŭ** din comitatulŭ **Sibiiului**. Locuitorii acestei comune suntŭ de două confesiunĭ, cu tóte acestea suntŭ unițĭ în cele naționale, scóla le este comună pentru ambele confesiunĭ, durere numai, că din causa diferitei acéstă scólă de doi anĭ stă închisă. Solidaritatea lorŭ națională s'a manifestatŭ cu multă demnitate și cu ocasiunea alegeriloră dietalĭ din anulŭ acesta, la carĭ nimenĭ din comună, nicĭ chiar primarulŭ n'a luatŭ parte. Onóre lorŭ! Se află în acéstă comună o frumósă biserică românéscă, care atâtŭ prin esteriorulŭ sĕu, câtŭ și prin regularitatea și ordinea ce se observă în lăuntru insuflă respectŭ străinului călĕtorŭ. Cimiterulŭ, bine îngrăditŭ, are înfățișarea unei frumóse grădinĭ; tinĕ rulŭ preotŭ de acolo, d-lŭ Ioanŭ **Alesandru**, oficiază cu multă pietate serviţiulŭ divinŭ. In scurtŭ, respectivulŭ calĕtorŭ a rĕmasŭ fórte satisfăcutŭ de tóte cele vĕḑute în acéstă comună. De asemenea l'au surprinsŭ frumósele lucrărĭ din pétră ale țĕraniloră românĭ din **Găinarŭ** și **Noulŭ românŭ**, carĭ, deși numai unulŭ dela altulŭ au învĕțatŭ acéstă măestriă și deși lucréză cu nisce instrumente fórte primitive, totușĭ ca petrarĭ desvóltă admirabilă destoinicia. Pétra aflătóre în acele comune e bună, trainică și în tótă privința superióră petrei dela Perşanĭ, pe care o esploatéză străinii. De aceea crede corespondentulŭ nostru, că ar fi bine sĕ se escrie premii din partea „Asociațiunei“ pentru tinerii din aceste comune, carĭ arŭ vré sĕ se perfecționeze în măestria petrăriei, care li-ar da unŭ bunŭ isvorŭ de câștigŭ.

—x—

Ungurii din Sătmarŭ sciindu-se crocițĭ din totŭ soiulŭ de neamurĭ, au găsitŭ cu cale sĕ născocéscă că Dr. **Lucaciu** n'ar fi de origine română, ci de origine armeană, prin urmare Armeanŭ românisatŭ. Familia sa sĕ fi fostŭ înainte catolică și sĕ fi purtatŭ numele „Lukacs“. — Nicĭ vorbă, că d. Dr. Lucaciu le va da crocițiloră cuvenita lecțiune, dovedindu-le că Românulŭ n'are obiceiulŭ a'şĭ spurca sângele.

—x—

Din **Lugoșŭ** i se scrie lui »Pester Lloyd“, că „**Luminătorulŭ**“ din Timișóra va trece în curêndŭ în proprietatea editorului fóiei »Rumänische Revue,“ Dr. Corneliu Diaconoviciĭ, și se va tipări în Reșița.

—x—

In **Saculŭ** din Bănatŭ grindina din ḑilele trecute a nimicitŭ totŭ cucuruzulŭ și tóte celelalte fructe de câmpŭ. In Königsnad a bătutŭ grindina o oră întrégă și a fostŭ de mărimea ouĕlorŭ de găină; pagubele pricinuite suntŭ enorme, coperișele tuturorŭ caselorŭ au fostŭ stricate, arborĭ groșĭ au fostŭ desrădĕcinațĭ.

—x—

Tinĕrulŭ economŭ românŭ Pavelŭ **Buginŭ** se însurase în Lugoșŭ cu fiica cărăușului Nedelcu. Acesta însĕ amărea în totŭ modulŭ traiulŭ ginerelui sĕu. Nu numai că nu-i dete ḑestrea promisă, dér sĕrmanulŭ trebuia sĕ îndure și maltratărĭ. In ḑilele trecute se născŭ între ei o dispută înfocată, și nevoindŭ Buginŭ sĕ priméscă liniștitŭ insultele și maltratările degeneratului sĕu socru, acesta se înfuriă așa de tare, încâtŭ aducêndŭ unŭ cuțitŭ mare de bucătăriă îi dete ginerelui sĕu vre-o ḑece loviturĭ, dintre carĭ trei fórte mortale. Rănitulŭ e între mórte și viéță; făptuitorulŭ s'a predatŭ singurŭ autorităților. —

—x—

Membrii representațiunei comitatului Brașovŭ suntŭ convocațĭ la adunarea generală estra-ordinară, ce se va ține în 7 Septemvre 1887 la 10 óre înainte de amédḑĭ în casele magistratului Brașovŭ. Adunarea comisiunei permanente se va ține în loculŭ indatinatŭ, în aceeașĭ ḑi la 9 óre înainte de améḑi. Obiectulŭ adunărei generale este: esmiterea unei comisiunĭ, care sĕ esprime omagiele de supunere ale municipalității cătră monarchulŭ cu ocasiunea venirei Sale la Clușiu.

—x—

De câteva ḑile se află în Brașovŭ **vestita musică națională (română) din Abrudŭ** a lui Ghiuță. Orĭcine a ascultatŭ Dumineca séra acéstă musică, la berăria orășenéscă din Strada Căldărariloră, s'a putută convinge, că e o musică escelentă, cum nu întâlnescĭ în tóte ḑilele. Trebue sĕ ne esprimămŭ părerea de rĕu că numai astă sérâ mai putemŭ auḑi, la aceeașĭ berăriă, frumósele și românescile cântece din Munții apusenĭ, deórece poliția a găsitŭ cu cale sĕ nu-i dea musicei din Abrudŭ voiă a concerta aci mai multŭ ca trei ḑile. Nu vremŭ sĕ fimŭ bănuitorĭ, dér se scie că musicei ungurescĭ din Clușŭ, condusă de Pongratz, i s'a permisŭ sĕ cânte în Brașovŭ vr'o două sĕptămânĭ. Mâne musica lui Ghiuță se va duce la Sinaia, ca sĕ concerteze câteva serĭ acolo. Ii dorimŭ din inimă succesŭ!

—x—

Dumineca viitóre **bicicliștii** vorŭ ține pe loculŭ de gimnastică din Gróverŭ o **academiă**. Intre altele vorŭ apăre 9 bicicliștĭ în costume vechĭ romane. Se vorŭ esecuta diferite jocurĭ și figurĭ cu velocipeda. Bicicliștii vorŭ fi toțĭ legațĭ cu o funiă conducĕtóre. Prețurile de intrare suntŭ: fotoliu 1 fl., loculŭ I 70 cr., loculŭ II 50 cr., locŭ de statŭ 20 cr. Bilete se află la d-M. și L. Laszlo lipscanŭ, precum și la d. H. Zeidner librarŭ.

Năsĕudŭ, 24 Augustŭ 1887.

Stimate D-le Redactorŭ! Studenții românĭ năsĕudenĭ dela scólele înalte, precum în anii trecuțĭ, așa și acuma, au arangiatŭ unŭ balŭ în 18 Augustŭ, ḑiua onomastică a Maiestății Sale. Indată după 9 óre sala hotelului „Rahova“ din Năsĕudŭ, decorată câtŭ se póte de frumosŭ, era îndesuită de ómenĭ.

Unŭ publicŭ numĕrosŭ și alesŭ din Năsĕudŭ și jurŭ, din Bistriță, Gherla etc., ne-a onoratŭ cu presența, pe lângă tóte că timpulŭ a fostŭ cam nefavoritorŭ. Balulŭ s'a începutŭ cu joculŭ naționalŭ „Someșana“. Cu deosebită plăcere priveai frumósa cunună de dómne și domnișóre, precum și mulțimea de tinerĭ românĭ, carĭ, veselĭ de frumsețea unui publicŭ atâtŭ de alesŭ, petreceau frățesce împreună, cu cea mai mare însuflețire.

Cu durere trebue se mĕ esprimŭ însĕ, că costumulŭ naționalŭ românescŭ a fostŭ prea puținŭ representatŭ, mai cu sémă considerândŭ, că domnișórele din jurulŭ Năsĕudului s'ar puté mândri orĭ și unde cu frumosulŭ costumŭ ce se pórtă pe acolo. Puținele, câte au fostŭ, au representatŭ însĕ costumulŭ naționalŭ cu superbiă. Intre acestea numĕră dómnele: Susana Mărcușŭ din Rodna veche, Luciana Grapini din Rodna nouă, Marițĭ Grivasĕ din Năsĕudŭ; apoi domnișórele: Rafila Porciusŭ din Rodna veche, Rafila Rusŭ din Ida, Marițĭ Balanŭ din Brașfalĕu, Sabina Pavelea din Năsĕudŭ și Marițĭ Popŭ din Zagra.

Preste totŭ, balulŭ a fostŭ fórte animatŭ și cu caracterŭ românescŭ; abia la 5 óre diminéța au părăsitŭ óspeții sala de dansŭ, ducêndŭ cu sine fiăcare cele mai plăcute suvenirĭ. Musica a fostŭ escelentă.

Acesta ar fi în scurtŭ succesulŭ moralŭ alŭ balului academicŭ din Năsĕudŭ; ce se ține de succesulŭ materialŭ alŭ balului, după câtŭ am înțelesŭ, ar fi în genere de asemeneu mulțămitorŭ; de altcum prea credŭ, că onorătulŭ comitetŭ arangiatorŭ de acum îșĭ va da osteéla pe cale ḑiaristică, evitându-se prin acésta eventualele bănuelĭ, ce s'ar puté nasce, și de carĭ, durere, n'amŭ prea rĕmasŭ scutițĭ în anulŭ trecutŭ.

Unulŭ din cei presențĭ.

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia

Orașulŭ Quedlinburgŭ și cultura de florĭ.

(Urmare.)

Incrucișarea e basată la plante, ca și la omŭ și animale, pe diferența de secsŭ, adecă bărbatŭ și femeă. Femea are ovariulŭ, sĕu germenele, pe care-lŭ fructificĭ flórea bărbătéscă prin polenulŭ sĕu prafulŭ sĕu, precum se întêmplă acésta și la animale prin spermatozoi. Diferența de secsŭ se vede fórte bine la urzicĭ, cânepă și alte plante. Unŭ firŭ de cânepă produce numai prafulŭ cu care sĕ fructifice pe cealaltă, și acésta e flórea bărbătéscă, pe care țĕranii noştri o numescŭ cânepă de véră, ér cealaltă conține ovariulŭ sĕu germenile și după fecundarea de cătră prafulŭ firului bărbătescŭ produce sĕmênța, și acésta se numesce cânepă de tómnă. Décă n'ar veni prafulŭ dela flórea bărbătéscă, firulŭ femeescŭ n'ar produce sĕmênță, ci ar rĕmâne sterilŭ. Aducerea polenului (prafului) pe germenele femeescŭ se face prin ajutorulŭ vêntului; vêntulŭ scutură flórea de prafŭ și duce prafulŭ în depărtare, pe care-lŭ prinde germenele femeescŭ prin nisce micĭ perĭ provĕḑuțĭ cu zimțĭ finĭ.

FOILETONŬ.

(41)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

XIV.

Intre doi norĭ.

Vai! tóte acestea suntŭ numai unŭ visŭ! Octogenarulŭ este singurŭ pe Tronulŭ acesta, unde l'a exilatŭ voința Senatului, singurŭ, ca o corabiă stricată, bătută de furtună pe Oceanŭ.

Pe când Francesco Foscari se gândesce astfelŭ, se anunță unŭ ofițer care are sĕ-i comunice ceva urgentŭ din partea inchisitoriloră de statŭ.

— Sĕ intre! datoria mea este sĕ stau totdéuna și la orice ceasŭ la disposiția Consiliului de Trei, ḑise Francesco Foscari

— Alteță, — ḑise ofițerulŭ după ce salută pe dogele — Consiliulŭ ar dori ca Serenitatea vóstră sĕ binevoiască sĕ asiste, măcar o clipă, la interogatoriulŭ podestatului Padovei, deórece acusatulŭ refusă formalŭ d'a ḑice vre-o vorbă décă nu va fi întrebatŭ de Alteța Vóstră.

— Bine! Intórce-te la Consiliu și asigură-lŭ că mĕ grăbescŭ sĕ-i împlinescŭ dorința. Viu îndată! respunse dogele.

Făcŭ câțĭ-va pașĭ sĕ ésă și vĕdêndŭ că și tinerii se scólă, le făcŭ cu mâna unŭ semnŭ amicalŭ ca sĕ steă josŭ.

— Așteptați-mĕ aci.. sperŭ că consiliulŭ n'o sĕ mĕ ție pré multă vreme! le ḑise elŭ.

Felice Badoer, fericitŭ că întêmplarea ilŭ ajuta ca sĕ rĕmâe singurŭ cu logodnica lui, profită pentru ca sĕ îșĭ ia unŭ rĕmasŭ bunŭ póte pré pasionatŭ, fiindcă ea respingea ușorŭ pe tênĕrŭ.

— Plecŭ mâne! — ḑicea el cu o voce rugătóre. — Cine scie décă mĕ mai întorcŭ.

— Ce vorbescĭ?

— Trebue sĕ ținemŭ sémă și de nenorocirile rĕsboiului. Mórtea nu mĕ înspăimântă; dér celŭ puținŭ décă morŭ, lasă-mĕ Veneție sĕ ducŭ cu mine o vorbă a d-tale care sĕ'mĭ probeze că am lăsatŭ aci o inimă ce bate d'opotrivă cu a mea.

— Du-te! — ḑise fiica Adriaticei dându-i mâna lui Felice ca sĕ i-o sărute. — Du-te! și sĕ scii că numai la d-ta mĕ gândescŭ!

Tocmai când ḑicea Veneția vorbele acestea, dogele intră galbenŭ, pierdutŭ, și căḑu pe unŭ fotoliu.

— Dér ce ai, tată? ilŭ întrebă Veneția repeḑindu-se la elŭ.

— O!... Martinengo!.. ce blăstemată uneltire!... ḑise bĕtrânulŭ Foscari abia vorbindŭ.

XV.

Rĕsbunarea lui Martinengo.

Dogele tresări când trecŭ puntea suspinelorŭ, singurulŭ drumŭ, ce ducea dela palatŭ la închisorile Veneției. Când se dusese acolo pentru cea din urmă óră, se dusese totŭ pentru ca sĕ întrebe p'unŭ acusatŭ; însĕ acusatulŭ acela era fiiulŭ sĕu, celŭ din urmă alŭ sĕu născutŭ, scumpulŭ sĕu Jacob. Și fiindŭ că vinovatulŭ nu mărturisea crima ce i se imputa, după invitația marelui Consiliu, tatălŭ porunci — astfelŭ voia legea neîmpăcată — ca Jacob sĕ fiă pusŭ la tortură.

Cum nu se uscase mâna bĕtrânului Foscari mai nainte d'a iscăli sentința aceea barbară? Cu tóte acestea iscăli și se întórse fórte zăpăcitŭ la Palatŭ.

Insĕ orĭcâtŭ se grăbea elŭ, călăii totŭ mergeau mai iute decâtŭ dênsulŭ și când punea bĕtrânulŭ piciorulŭ pe puntea aceea funebră a suspineloră care representa așa de bine pe guvernulŭ Veneției — unŭ palatŭ și o temniță legate împreună printr'o négră trăsură de unire, puntea suspineloră — auḑi unŭ țipetŭ de durere. Țipetulŭ acesta era smulsŭ din pieptulŭ bietului Jacob.

Bĕtrânulŭ doge dete din capŭ, ca cum ar fi voitŭ sĕ gonéscă negrele gândurĭ, carĭ ilŭ munceau; pe urmă înaintândŭ repede spre sala jósă, unde-lŭ așteptau Martinengo și delegații sfatului celorŭ ḑece, Francesco Foscari făcŭ unŭ semnŭ de amenințare și ḑise înceŭ:

— O! scumpe Jacobe, ai sĕ primescĭ în curêndŭ scirea acésta bună pe pământulŭ exilului! Uneltitorulŭ de căpetenia alŭ nenorociriloră tale este numai aci în mânile mele; mĕ jurŭ că tatălŭ tĕu te va rĕsbuna!

Când intră dogele în sala cea mare, unde trebuia sĕ se ia interogatoriulŭ, fiă-care se sculă în picióre cu capulŭ golŭ. Bĕtrânulŭ doge însĕ rĕmase și elŭ o clipă în picióre în pragulŭ ușii. In sfîrșitŭ ḑise, luândŭ unŭ scaunŭ:

— Ședețĭ, domnilorŭ, ședința este deschisă.

(Va urma.)

Acésta nĭ-o arată fórte bine cucuruḍulŭ: spiculŭ e bărbatulŭ, ér ştuleulŭ femeia; firele de pĕrŭ ce esŭ din ştuleu au menirea d'a prinde prafulŭ ce cade de pe spicŭ. Taie din vreme spiculŭ, înainte d'a se desvolta flórea, séu cânepa de véră şi nu lăsa prin împrejurŭ nicĭ alte fire de cânepă şi cu uruzŭ, şi nu vei avé nicĭ cucuruzŭ şi nicĭ sĕmênţă de cânepă. La alte plante prafulŭ bărbătescŭ îlŭ ducŭ albinele şi alte insecte pe ovarulŭ femeescŭ, carĭ se bagă în florĭ după miere. Nu lăsa pe unŭ locŭ de trifoiu séu hirişcă albinele şi alte insecte, şi nu vei prăsi nicĭ unŭ bobŭ de sĕmênţă. Dér nu la tóte plantele se află aceste părţĭ genitale pe gre diferite, ci la unele, cum suntŭ bostanii, crastaveţii, suntŭ în florĭ diferite, dér pe aceleaşĭ fire, de aceea şi vedemŭ, că unele florĭ nu producŭ castraveţĭ, şi aceste suntŭ cele bărbătescĭ, pe când celelalte producŭ. Cele dintâiu însĕ producŭ polenulŭ de fructificare, de care au lipsă cele din urmă. La cele mai multe plante însĕ ambele genurĭ suntŭ împreunate în aceeaşĭ flóre, pistilulŭ e germenele séu partea femeiască, ér staminile suntŭ carĭ dau prafulŭ, partea bărbătéscă, şi acesta e casulŭ la cele mai multe cereale: grâu, sĕcară, orzŭ etc.

Acum încrucişarea artificială o face grădinarulŭ prin aceea, că nu lasă florile la voia întêmplărei, ca albinele, furnicile precum şi alte insecte, sĕ vină sĕ ducă polenulŭ bărbătescŭ pe flórea femeiască, cĭ elŭ însuşĭ ia cu unŭ micŭ pămĕtufŭ pulberea de pe flórea bărbătéscă, ce-i convine, şi o duce pe flórea femeiască, ce corĕspunde intereselorŭ şi plăcerilorŭ lui. Décă d. e. flórea bărbătéscă a fostŭ de o colóre închisă de totŭ, ér cea femeiască albă, atuncĭ generaţia ce resultă din încrucişarea lorŭ întrunesce calităţile amêndurora în privinţa mărimei plenităţii, ér în a colorei stă între ele; şi décă în anulŭ alŭ doilea o fructifică ér cu pulberea dela o flóre închisă, noua generaţiune va fi şi mai închisă şi astfelŭ după 2—3 generaţiunĭ, grădinarulŭ va avé o flóre, care va îndeplini tóte calităţile şi condiţiunile aşteptate de elŭ. Totŭ în modulŭ acesta se procede şi la crearea de nouĕ tipurĭ şi varietăţĭ de póme, mere, pere, prune, cireşe etc, mai marĭ, mai frumóse şi mai gustóse. In străinătate nu e grădinarulŭ silitorŭ, care sĕ 'nu-ţĭ pótă presenta în fiă-care primăveră forme şi tipurĭ nouĕ de florĭ şi legume. Totŭ astfelŭ se procede şi pentru a crea tipurĭ mai răbdurii, mai trainice, carĭ sĕ pótă suporta mai uşorŭ şi gerurile, d'a face din tomnatice vĕratice, şi din vĕratice tomnatice etc.

Deşi florile cu colorile şi mirosulŭ lorŭ ne îndemnau sĕ rĕmânemŭ din ce în ce mai multŭ la ele, dér stomaculŭ nu ne mai permitea, şi la 3 óre după améḍi ne intórserămŭ acasă, unde ne aştepta érăşĭ unŭ prânḍŭ bogatŭ cu viuurĭ şi berĭ alese, ér la urmă şampaniă. După mésă ne împrăştiarămŭ érăşĭ prin curte şi magazii, ca fiăcare sĕ mai védă şi cerceteze încă odată aceea, ce -a plăcutŭ şi l'a interesatŭ mai multŭ, séu alţii sĕ-şĭ cumpere şi sĕmênţe de florĭ. Pe deplinŭ mulţămiţĭ şi de cercetările şi primirea d'aci, mulţămindŭ d-lorŭ Dippe pentru ospitalitate, plecarămŭ sĕ visitămŭ mai întâiu biserica şi mănăstirea domnéscă, care era ḍidită pe unŭ délŭ, şi apoi d'acolo la gară. Mănăstirea şi biserica aveau fórte multe lucrurĭ frumóse de artă antică, odăjdii vechĭ, etc., în cripta bisericei se află depuse osemintele împĕratului Henricŭ I păsĕrarulŭ şi ale fiicei sale, primei stariţe a mănăstirei. In faţa bisericei se află casa, în care s'a născutŭ poetulŭ Klopstock. La 7 óre pĕrăsirămŭ şi Quedlinburg-ulŭ spre a ne îndrepta pe o liniă ferată spre muntele Harz şi localitatea numită Thale.

(Va urma)

Mulţămită publică şi dare de sémă,

asupra ofertelorŭ primite de comitetulŭ pentru adunarea de ajutóre în favorulŭ incendiaţilorŭ din comuna Galaţĭ.

(Urmare.)

17. Din Ţinţarĭ, prin d-lŭ Simionŭ I. Iancu lescu. notarŭ comunalŭ, 4 fl. 60 cr. dela d-nii: Simeonŭ T. Ianculescu 50 cr., Comuna Ţinţarĭ din cassa allodială 1 fl., Ioanŭ Ciolanŭ, primarŭ 50 cr., N. N. 40 cr., Ioanŭ Gavrilescu, învĕţătorŭ 50 cr., Moise Scornecke, proprietarŭ 20 cr., Nicolae Comanelŭ, proprietarŭ 50 cr., Vasile Strimtu. propietarŭ 20 cr., George Gemadŭ, proprietarŭ 20 cr, Paraschiva Stefanŭ, proprietară 10 cr., Moise Ciolanŭ, proprietarŭ 10 cr., Gregoriu Paltineanŭ, învĕţătorŭ dirigente 20 cr. şi Zachin Angelŭ, proprietarŭ 20 cr. v. a.

18. Din Selişte, prin d-lŭ Dr. Nicolae Maierŭ, protopresbiterŭ 20 fl. dela d-nii: Nicolau Henţiu, notarŭ 1 fl., Ilie Neamţu, rotarŭ 10 cr., D. Romanŭ, comerciantŭ 1 fl., I. Păligradŭ, economŭ 20 cr., N. Romanŭ, comerciantŭ 50 cr., D. Bloţŭ, economŭ 40 cr., P. Hanciu, economŭ 1 fl., I. Borcea, faurŭ 40 cr., I. Moga, comerciantŭ 50 cr., I. Comşa sen. comerciantŭ 1 fl, N. Păligradŭ, economŭ 40 cr., I. Steflea sen. economŭ 50 cr., P. Cĕrgĕu, economŭ 1 fl., Lupea Bloţŭ, economŭ 1 fl., I. Steflea, faurŭ 20 cr., Nic. Roşca, economŭ 10 cr., Ionaşŭ Păligradŭ, economŭ 30 cr., Nic. Mossora, economŭ 20 cr., P. Comşa, economŭ 1 fl, D. Hanciu, comerciantŭ 20 cr., Nicol. Steflea sen. economŭ 10 cr., I. Roşca, economŭ 30 cr., I. Munteanu, cojocarŭ 20 cr., D. N. Simianŭ, comerciantŭ 1 fl., D. Beju, economŭ 1 fl., I. Ţintea, comerciantŭ 20 cr., I. I. Simianŭ, comerciantŭ 50 cr., Dumitru Popa, economŭ 30 cr., Costinŭ Popa, economŭ 20 cr., Nic. Losniţă, curelarŭ 40 cr., Dumitru Ghibŭ, economŭ 10 cr., Dumitru Lăpădatŭ, învĕţătorŭ 20 cr, Nic. Neamţŭ, învĕţătorŭ 20 cr., Iordache Roşca, economŭ 50 cr., George Vraciu, vice-notarŭ 20 cr., B. Comşa, economŭ 20 cr., Comuna Sĕlişte 2 fl., Daniilŭ Marcu, parochŭ 40 cr. şi Dr. Maierŭ, protopopŭ 1 fl.

(Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 1 Septemvre. — Impĕratulŭ s'a reîntorsŭ aci.

SOFIA, 1 Septemvre. — Cabinetulŭ nu s'a formatŭ înca. Nacevicĭ şi Stoilov au refusatŭ a-lŭ forma. Acum e vorba sĕ fiă însărcinatŭ Jivcov cu formarea cabinetului. Acesta a acceptatŭ misiunea.

OSTENDE, 1 Septemvre. — O corabiă englesă, care voia sĕ intre în portŭ, fù primită de pescarii belgianĭ cu sburăturĭ de petri şi silită sĕ se'ntórcă pe mare.

Ultime scirĭ.

Petersburgŭ, 31 Augustŭ. — „Novosti" anunţă că Sultanulŭ ia angajamentulŭ d'a înainta armata turcéscă în contra Bulgarilorŭ în casulŭ cânda ei arŭ resista în contra decisiunei puterilorŭ.

Parisŭ, 31 Augustŭ. — Mobilisarea corpului 17 de armată s'a începutŭ.

Parisŭ, 31 Augustŭ. — Circulă svonulŭ că prinţulŭ de Coburg va face peste puţinŭ o călĕtoriă în Europa.

Berlinŭ, 19 Augustŭ. — Ḑiarele confirmă întêlnirea apropiată a împĕratului Wilhelm cu Ţarulŭ. Acéstă întêlnire va avea locŭ la Stettin la 12 Sept. st. n. (31 Augustŭ). Ţarulŭ va veni aci dela Copenhaga, va sta nóptea şi a doua ḍi va pleca înapoi la Copenhaga, dér aceste disposiţiunĭ nu suntŭ încă definitive.

Se anunţă din Copenhaga ḍiarelorŭ berlinese că Ţarulŭ pórtă braţulŭ într'o eşarpă. „Tagblatt" ḍice că acestŭ faptŭ stă în legătură cu atentatulŭ despre care s'a vorbitŭ ḍilele acestea.

De câte-va ḍile se vĕdŭ prin Iaşĭ şi prin Bucurescĭ mulţĭ steinĭ, carĭ, după cum sĕ spune, suntŭ veniţĭ din Rusia pentru cumpĕrărĭ de marĭ cantităţĭ de grâne.

DIVERSE.

Despre sĕrutare. — Pe când împĕratulŭ Otto IV se afla în Italia, vĕḍù pe o frumósă Florentină, care îlŭ fermecà aşa de multŭ, încâtŭ dorì sĕ-i dea o sĕrutare cu onóre. Fata se numea Bellincona Berti şi era fiica unui nobilŭ, căruia împĕratulŭ îi comunicà dorinţa sa. Nobilulŭ se simţì fórte măgulitŭ, dér fata gândea alt-felŭ şi declarà hotărîtŭ, că nu va sĕruta decâtŭ pe logodniculŭ sĕu. Impĕratulŭ nu se supĕrà de acestŭ rĕspunsŭ, din contră admirà pe fată şi i trimise unŭ inelŭ cu diamante. — Totŭ aşa de recunoscĕtorŭ a fostŭ şi vicomtele Fulko de Marsilia, însĕ pentru o sĕrutare dată. Elŭ a dăruitŭ miresei sale Odilia pentru prima sĕrutare tóte domeniele sale din provinciele Sixfours, Solieres, Fugies şi Olieres. — Impĕratulŭ Rudolfŭ era deja în vêrstă când a venitŭ la Speier cu frumósa sa soţiă Elisabeta de Burgundia la 1284. Aci a fostŭ primitŭ de marchisulŭ Friderichŭ, care fù aşa de tare fermecatŭ de frumseţea împĕrătesei, încâtŭ, pe când o ridica din caretă, nu s'a putută stăpâni fără sĕ o sĕrute. Insĕ tênĕra împĕrătésă se supĕrà focŭ şi se plânse împĕratului. Acesta nu vrea sĕ facă casŭ mare, dér totuşĭ trimese vorbă marchisului sĕ se feréscă de a mai sĕruta pe soţia împĕratului. Marchisulŭ temêndu-se de ceva mai rĕu, fugì din oraşŭ. — Invĕţatulŭ Albanus era aşa de uritŭ, încâtŭ puteai înţerca copii cu elŭ. Cu tóte astea regina Margareta, găsindu-lŭ odată adormitŭ în fotoliu, l'a sĕrutatŭ pe frunte ḍicêndŭ cătrĕ camerista sa: „Invĕţătura lui merită acésta.«

Somnulŭ primului ministru. — Rĕposatulŭ preşedinte alŭ cabinetului italianŭ, domnulŭ Depretis, avea obiceiulŭ d'a horcăi în somnŭ. Visitândŭ într'o ḍi oraşulŭ Casale, trase la primulŭ hotelŭ. Camera de alăturĭ era ocupată de unŭ funcţionarŭ din provinciă care venise într'adinsŭ la Casale ca sĕ solicite dela Depretis unŭ postŭ mai bunŭ. In timpulŭ nopţei, ministrulŭ horcăi după obiceiulŭ sĕu fórte tare; vecinulŭ sĕu de cameră, neputêndŭ se adórmă, bătù în perete, ca sĕ-lŭ îndemne a face mai puţinŭ sgomotŭ, şi fiind-că acésta nu folosì nimicŭ, aruncà în furia lui cismele sale în uşa ce comunica cu camera în care dormia ministrulŭ. Acesta se deşteptà şi, nevoindŭ se provóce unŭ scandalŭ în hotelŭ, aprinse luminările şi petrecù restulŭ nopţei citindŭ. Diminéţa chemà pe feciorulŭ hotelului şi-lŭ trimise la vecinulŭ sĕu cu scusele sale. — »Dér cine e acelŭ mai garŭ?" întrebà acesta pe feciorŭ. — „Preşedintele cabinetului", fù rĕspunsulŭ feciorului. Funcţionarulŭ provincialŭ se grăbì a se presenta la dl. preşedinte ca sĕ-i céră ertare pentru necuviinciósa lui purtare. Depretis însĕ surîse, ḍicêndu-i: Nu e nimicŭ, domnule, nu numai că te iertŭ, dér îţĭ acordŭ şi cererea. Mĭ-ai făcutŭ unŭ mare serviţiu împedecându-mĕ d'a dormi: suntŭ anĭ de când doreamŭ sĕ citescŭ „La Dame aux Camélias" şi totdéuna mĭ-a lipsitŭ timpulŭ şi écă nóptea trecută d-ta mĭ-ai procuratŭ ocasiunea sĕ citescŭ acéstă carte interesantă.

***

Turburărĭ în Ostende. — O fóiă germană primesce din Bruxella următórea corespondenţă: De mai multe lunĭ domnesce cértă între pescarii englesĭ şi belgianĭ şi de multe orĭ au fostŭ încăerărĭ între ei. Tribunalele englese şi belgiane au trebuitŭ sĕ interviă şi au pronunţatŭ condamnărĭ. In urma tuturorŭ acestorŭ iritaţia a crescutŭ necontenitŭ între cele douĕ partide. Ş'apoi pescarii englesĭ îşĭ puteau desface pescele în Ostende fără sĕ plătéscă taxa de importŭ, pe când pescarii belgianĭ trebue sĕ plătéscă sume marĭ pentru pescele ce-lŭ ducŭ în Anglia.

De aceea, când o navă englesă voì sĕ-şĭ descarce şi sĕ desfacă peştele adus la cheulŭ din Ostende, pescarii belgianĭ s'au opusŭ; ei au rĕsturnatŭ coşurile, au împrăştiatŭ pescele şi l'au călcatŭ în picióre. Poliţia şi gendarmii au intervenitŭ. S'au ucisŭ doi pescarĭ şi s'au rănitŭ mai mulţĭ. Mulţimea a spartŭ ferestrile Englesului Dossaux, mai alesŭ femeile îndemnau pe bărbaţii lorŭ la acte violente. Pescarii cerŭ, ca şi Englesii sĕ platéscă taxe de importŭ, cum plătescŭ Belgienii în Anglia.

***

Douĕ duelurĭ. — Generalulŭ americanŭ Putnam, unŭ militarŭ bravŭ, considera duelurile de o gugumăniă, ca mulţĭ alţii. De aceea cele douĕ duelurĭ, ce le-a avutŭ, au fostŭ ciudate. Odată a insultatŭ fără voiă pe unŭ camaradŭ, care îlŭ provocà. Old Putt, cum îi ḍiceau compatrioţii, declarà că e dispusŭ a da satisfacţiă cu arma în mână, dér puse condiţia, ca sĕ nu fiă martorĭ nicĭ sĕcundanţĭ; adversarulŭ primì. Adoua ḍi se întêlnirà la loculŭ hotărîtŭ. Adversarulŭ nu se pusese încă în posiţiă, când d'odată Putnam, fără nicĭ o vorbă, îşĭ descărcà arma asupra lui. — „Ce va se ḍică asta? Aşa se pórtă óre unŭ bărbatŭ de onóre şi unŭ generalŭ americanŭ?" strigà adversarulŭ. — »Aş! — rĕspunse Putnam, scoţindŭ iute alŭ doilea pistolŭ — óre d-ta nu vreai sĕ mĕ omorĭ? Asta nu-mĭ póte conveni şi décă nu o iai la sănĕtósa, vei fi mortŭ după o clipă!" Adversarulŭ nu mai aşteptà, ci o tulì la fugă.

Alŭ doilea duelŭ era sĕ fiă între generalulŭ şi unŭ Englesŭ; generalulŭ fiindŭ provocatŭ, avea sĕ alégă armele. Elŭ spuse Englesului sĕ poftéscă a doua ḍi în cutare locŭ, unde va găsi tóte gata. Când venì Englesulŭ, găsì pe generalulŭ lângă unŭ butoiaşŭ cu pulbere de puşcă. Generalulŭ se aşeḍà liniştitŭ pe butoiaşŭ, invitândŭ pe Englesŭ sĕ facă totŭ aşa. Apoi Putnam aprinse unŭ fitilŭ lungŭ, ce atêrna din butoiŭ, şi ḍise, că acumŭ amêndoi au aceiaşĭ sorţĭ de a se duce în cer orĭ în iadŭ. Englesulŭ îngălbinì, dér totŭ mai rĕmase în acea situaţiă primejdiósă, până ce vĕḍù că fitilulŭ ajungea la butoiaşŭ; elŭ sarì şi se retrase 30 de paşĭ. Vĕḍêndŭ însĕ că Putnam şéde liniştitŭ, se apropie din nou. Putnam îlŭ primì afabilŭ ḍicêndŭ: »Te-ai ţinutŭ bine. Dér acesta nu e de câtŭ unŭ butoiaşŭ cu cépă, alŭ cărei mirosŭ se vede că nu-lŭ poţĭ suferi." Aşa se terminà şi alŭ doilea duelŭ.

Logodnă. — D-lŭ Nicolae Popŭ din Nemigea-ungară, teologŭ absolutŭ din diecesa Gherlei, şĭ-a încredinţatŭ în 21 a l. c. de fiitóre soţiă pe Maria Bălanŭ din Blaşĭfalĕulŭ de susŭ.

Din publcŭ*)

Eu subscrisa declarŭ prin acésta, că cele cuprinse în raportulŭ poliţienescŭ publicatŭ în Nr. 181 alŭ „Gazetei Transilvaniei", ca ḍise din partea chelnĕriţelorŭ mele, suntŭ cu totulŭ neadevĕrate, deórece în presenţa mea astfelŭ de lucrurĭ niciodată nu s'au petrecutŭ. In privinţa călĕtoriei mele la Sibiiu, trebue sĕ amintescŭ că m'am dusŭ acolo în afacerĭ.

Ana Minninger,
proprietara cafenelei »La călăréţa de circŭ«

*) Pentru cele cuprinse în acéstă rubrică Redacţiunea nu e responsabilă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 30 Augustŭ st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 90
Rentă de hârtiă 5%	97.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.73
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 —
Bonurĭ rurale ungare	104.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.60
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.60
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124 60
Renta de hârtiă austriacă	81 50
Renta de arg. austr.	82.50
Renta de aurŭ austr.	112 60
Losurile din 1860	135.75
Acţiunile băncei austro-ungare	886 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.50
Act. băncei de creditŭ austr.	282 30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.55
Londra 10 Livres sterlinge	125.75

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 12 Augustŭ st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91½	92½
Renta rom. amort. (5%)	95—	95½
» convert. (6%)	88¾	89¼
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104¾	105½
» „ „ (5%)	89½	90¼
» » urban (7%)	103¼	103¾
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	87½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.¼	15.¾
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 31 Augustŭ st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.70
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.95	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.27
Imperialĭ	»	10.22	»	10.26
Galbenĭ	»	5 26	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“

ABONAMENTE
la
„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

„ pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ
Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ	—	10.12	—	—
	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra	10 53	—	9.02	—
	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59	—
Micăsasa	12.42	—	11.16 11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clusiu	5.21	—	5 56	
	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare	—	9.11		11.07
	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orădii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Clusiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mică	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ	9.46	5.37	—	—	9.52
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	—
	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok	—	2 32	4.59
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	11.35	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.34

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ